

1. Жалпы жоболор

1.1 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси мамлекеттик менчикте турган, билим берүү системасынын укугунан пайдаланууга мүмкүнчүлүгү бар бардык балдарга акысыз негизги башталгыч, негизги орто жана аралаш (орус тилинде) жалпы орто билим берүүчү (мектептин алдында сырттан окуу класстары) мекеме болуп саналат.

1.2 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемесинин уюштуруучусу болуп Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги эсептелинет.

1.3 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси өзүнүн ишмердүүлүгүндө Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө», «Камкордук кеңеш жөнүндө» мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен бекитилген «Жалпы билим берүү уюму жөнүндө» типтүү жобонун, «Жалпы билим берүүчү уюмдарда кошумча билим берүү кызматтары жөнүндө» жобонун, «Мектепке чейинки билим берүүчү уюмдарга барбаган балдарды мектепке даярдоо жөнүндө» токтомго, Кыргыз Республикасында жалпы мектептик билимдин мамлекеттик билим берүү стандартын жана Кыргыз Республикасынын дагы башка ченемдик укуктук актыларын, Кыргыз Республикасы катышуучусу болуп саналган, мыйзамда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдер жана макулдашуулар, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын курамдык бөлүгү болуп саналган эл аралык укуктук жалпы таанылган принциптери жана нормаларын жана өзүнүн уставын жетекчиликке алат.

1.4 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси Мамлекеттик каттоодон өткөн учурдан тартып юридикалык жак болуп саналат. Аталышы мамлекеттик жана расмий тилде жазылган Кыргыз Республикасынын герби түшүрүлгөн мөөрү, почталык дареги жазылган бурч - мөөрү (штампы) жана бланктары, банк уюмдарда валюталык жана эсептөө счеттору жана оперативдик башкарууда өзүнүн обочолонгон мүлкү болот жана мүлк Уставга ылайык ээлик кылат.

1.5 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси өзүнүн атынан мүлктүк жана мүлктүк эмес жеке укуктарды ала алат, граждандык иш жүргүзүүгө катыша алат, сотто доогер жана жоопкер боло алат, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынбаган каалаган бүтүмдөрдү түзүүгө укуктуу.

1.6 Жалпы билим берүү уюмунун ишкердик убактысы чектелбейт.

1.7 Жалпы билим берүү уюмунун толук фирмалык аталышы: мамлекеттик тилде: «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси; расмий тилде: - Учреждение «Средняя школа имени Касыке Мамбеталиева»;

1.8 Юридикалык дареги: Кыргыз Республикасы, Нарын облусу, Ат-Башы району, Ат-Башы айылы, Муктар Өмүракунов көчөсү №91/1. <https://km.mektebim.kg>
kasykemambetaliev@mail.ru

2 Жалпы билим берүү уюмунун ишин уюштуруу, предмети жана максаты

2.1 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемеси үзгүлтүксүз билим берүү системасынын негизги бөлүгү болуп саналат, мамлекет тарабынан кепилдик берилген милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим алууну, ошондой эле акысыз жалпы орто билим алуу боюнча Кыргыз Республикасынын жарандарынын укугун ишке ашыруу үчүн шарттарды түзүү максатында уюшулат.

2.2 Жалпы билим берүү уюмунун иши төмөнкү принциптерге негизделет:

- Кыргыз Республикасынын баардык жарандарынын сапаттуу билим алуу укуктарына тендиги;
- Гумандуулук жана жалпы адамзаттын баалуулуктарынын артыкчылыгы;
- Жарандуулук жана патриоттук;

- Билим берүү процессинин ырааттуулугу жана үзгүлтүксүздүгү;
- Окутуунун динден тышкары мүнөзү;
- Академиялык эркиндик жана ак ниеттик;
- Жоопкерчиликттик жана натыйжалуулук;

2.3 «Касыке Мамбеталиев атындагы орто мектеби» мекемесинин негизги максаттары болуп мамлекеттик билим берүү стандарттарын аткаруунун жана турмуштук компетенцияларына жетишүүнүн негизинде окуучулардын инсандык жалпы маданиятын калыптандыруу кесиптик билим берүү программаларын аң сезимдүүлүк менен тандоо жана андан ары өздөштүрүү үчүн негиз түзүү, жарандуулукка тарбиялоо, адамдын укуктары жана эркиндигин урматтоо, толеранттуу болуу, мекенин, үй-бүлөсүн жана курчап турган айлана-чөйрөнү, эмгекти сыйлоо, сергек жашоо адаттарын калыптандыруу эсептелинет.

2.4 Жалпы билим берүү уюму адамдын, коомдун, мамлекеттин кызыкчылыктары үчүн окуучуларды окутууну жана тарбиялоону жүргүзүп, инсанды ден-соолугун сактоону камсыздаган жана ар тараптан өнүгүүсүнө, анын ичинде өз алдынча жана кошумча билим алуу зарылчылыгын канааттандыруу боюнча дагы ылайыктуу шарттарды түзөт.

2.5 Жалпы билим берүү уюму мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн сапаты, билим берүү жана тарбиялоо процессин уюштурууда окуучулардын жашына жараша, психологиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүнө, шыктуулуктарына жана жөндөмдөрүнө колдонулуучу тариздердин, усулдардын жана каражаттардын шайкештиги, алардын өмүрлөрү жана ден соолуктарын коргоо ченемдери жана эрежелери боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте жоопкерчилик тартат.

2.6 Билим алуунун баардык тариздеринде конкреттүү негизги жалпы билим берүү программасынын чегинде бирдиктүү «Мамлекеттик билим берүү стандартына» ылайык иштейт.

2.7 Билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен тартип боюнча мамлекеттик аттестациядан (акредитациядан) өтөт.

2.8 Жалпы билим берүү уюмунда класстардын саны жарандардын тапшырган арыздарына жана жалпы билим берүү уюмдарында окуучулардын гигиеналык талаптарды сактоо менен комплектөөсү тууралуу санитардык - тазалык эрежелери менен класстардын толукталышынын чектүү ченемдердин негизинде Жалпы билим берүү процессин жүргүзүү үчүн түзүлгөн шарттарга байланыштуу болот.

2.9 Жалпы билим берүү уюмунун класс - комплектеринин толукталышынын чектүү ченемин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктайт. Чакан комплекттүү жалпы билим берүү уюмунун класстарынын толукталышы тийиштүү шарттар жана каражаттардын болушуна жараша белгиленет.

2.10 Жалпы билим берүү уюму ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) суранычтары боюнча Кыргыз Республикасынын тийиштүү ченемдик укуктук актысынын негизинде акы төлөнүүчү, узартылган топторду ачууга укуктуу.

2.11 Жалпы билим берүү уюму окуучулардын керектөөлөрүн ар тараптуу канааттандыруу максатында кошумча билим берүү кызматтарын көрсөтүүнү жүзөгө ашырууга укуктуу.

Кошумча билим берүү кызматтарынан түшкөн каражаттар билим берүү процессин өнүктүрүүгө жана өркүндөтүүгө, Жалпы билим берүү уюмдун окуу базасын чыңдоого, педагогдордун жана окуучулардын иштерине түрткү берүү үчүн жумшалат.

Кошумча билим берүү кызматы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамы жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен бекитилген «Жалпы билим берүүчү уюмдарда кошумча билим берүү кызматтары жөнүндө» жобого ылайык жүзөгө ашырылат.

2.12 Окуучулардын акысыз медициналык тейлөөсүн саламаттыкты сактоо органдары тарабынан жалпы билим берүү уюмуна атайын бекитилген медициналык кызматкер жүргүзөт.

Эгерде жалпы билим берүү уюмдарында медициналык кызматкер жок учурда мекеме жайгашкан жер боюнча ФАП, ҮДТнын кызматкерлери Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасында жарандардын саламаттыгын сактоо жөнүндө» мыйзамына ылайык жүргүзүлөт.

Жалпы билим берүү уюмунун администрациясы менен биргеликте медициналык кызматкер да алдын ала дарылоо иш - чараларын жүргүзүү, окуучулардын санитардык - тазалык ченемдери, тамактанууларынын сапаты жана режими боюнча жоопкерчилик тартат.

Медициналык кызматкердин иш жүргүзүшү үчүн Жалпы билим берүү уюмунда атайын бөлмө каралат, ошондой эле медициналык кызматкер Жалпы билим берүү уюмунун башкаруу органы менен бирдикте окуучулар арасында ар кандай оорулардын алдын алуу иштерин жүргүзөт.

2.13 Жалпы билим берүү уюмунда окуучулардын тамактануусун уюштуруу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен аныкталган шартта жүзөгө ашырылат.

Ысык тамак Жалпы башталгыч билим берүү 1-4-класстарында окуп жаткан окуучуларга жумасына 5 күнгө уюштурулат. Ысык тамакты уюштуруу Кыргыз Республикасынын республикалык, тийиштүү жергиликтүү бюджеттен жана бюджеттен тышкаркы кошумча Жалпы билим берүү уюмунун Камкордук кеңеши тарабынан тартылган каражат жана ата-энелердин демөөрчүлүгү менен каржыланат.

Ысык тамакты уюштуруу Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тарабынан негиз болгон учурда, бюджеттик жана бюджеттен тышкары, ысык тамакты уюштуруу боюнча тендер Жалпы билим берүү уюму тарабынан уюштурулат жана өткөрүлөт.

Өткөрүлгөн тендердин жыйынтыгына ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген көрсөткүчтөрдүн негизинде Жалпы билим берүү уюму жана конкурстун жеңүүчүсү ортосунда түзүлгөн келишимге ылайык жүргүзүлөт.

2.14 Жалпы билим берүү уюмунда балдардын психикалык жана физиологиялык деңгээлинин окууга толук даяр эместигин жоюу максатында алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) суранычтарын эске алып, уюштуруучунун макулдугу менен Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарынын негизинде компенсациялуу окутуу класстары ачылышы мүмкүн.

2.15 Жалпы билим берүү уюмунда уюштуруучусунун макулдугу боюнча Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарынын негизинде акыл-эсинде жана дене түзүлүшүндө кынтыгы бар окуучулар үчүн атайын (коррекциялоочу) класстар ачылышы мүмкүн. Окуучуларды атайын (коррекциялоочу) класстарга которуу (жиберүү) алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу менен психологиялык - медициналык - педагогикалык консультациянын корутундусу боюнча Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмү тарабынан Кыргыз Республикасына тийиштүү мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

2.16 Жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим берүү күндүзгү таризде жүзөгө ашырылат. Окуучулардын психологиялык, физиологиялык акыбалдарына байланыштуу Жалпы билим берүү программалары үй-бүлөлүк жана жекече таризде өздөштүрүлүшү мүмкүн.

Жалпы билим берүү уюмунун баардык жалпы баскычтарында негизги билим берүү программаларын ийгиликтүү өздөштүргөн окуучулар өз алдынча билим алуу таризин экстернатты колдоно алышат.

Күндүзгү-сырттан билим алуу таризи Жалпы билим берүү уюмунун 6-11 (12) — класстарында ишке ашырылышы мүмкүн. Үй-бүлөлүк, жекече, күндүзгү-сырттан (кечки) билим алуу, экстернат же ар кандай тариздердин айкалышкан түрүндөгү Жалпы билим берүү программаларынын өздөштүрүү шарты жана тартиби Жалпы билим берүү уюмунун же уюштуруучу тарабынан аныкталат жана окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен түзүлгөн келишимге ылайык жүзөгө ашырылат.

2.17 Жалпы билим берүү уюму уюштуруучунун же ыйгарым укук берген органдын макулдугу боюнча юридикалык жак же филиал статусу бар түзүмдүк бөлүмдөрүн түзүп, аларды өз алдынча мүлк менен камсыздайт. Түзүмдүк бөлүмдөр өзүнүн түзүмдүк бөлүмдөрүн ачууга укуксуз. Юридикалык жак же филиал статусун алган түзүмдүк бөлүмдөр Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте мамлекеттик каттодон өтүшөт. Жалпы билим берүү уюмунун түзүмдүк бөлүмдөрүнүн мамлекеттик аттестациясы (аккредитациясы) Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарынын негизинде өткөрүлөт.

2.18. Берилген ишеним каттын негизинде иш алып барган түзүмдүк бөлүмдөрдүн жетекчилеринин дайындалышы ушул уставга ылайык жүргүзүлөт. Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жана келишимдин негизинде кесиптик уюмдарын жана бирикмелерин (педагогикалык ассоциацияларды, союздарды, окутуу усулдук бирикмелерди ж.б. Кеңештерди жана уюмдарды) түзүүгө жана же алардын иштерине катышууга укуктуу.

3 Билим берүү жана башка кызмат көрсөтүүлөрдүн тизмеси, кызмат көрсөтүүлөрүнүн тартиби

3.1. Жалпы билим берүү уюму билим берүү процессин негизги жалпы билим берүү программаларынын деңгээлдерине ылайык мектептик билим берүүнүн үч баскычында жүргүзөт:

- жалпы башталгыч билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 4 жыл);
- жалпы негизги билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 5 жыл);
- жалпы орто билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 2 жыл).

3.2. Билим алуунун формалары күндүзгү, күндүзгү-сырттан, (кечки), сырттан окуу, дистанциялык (аралыктан), экстернат, ошондой эле үй-бүлөлүк жана жекече окутуу тийиштүү шарттар (педагогикалык кадрлары, окуу методикалык, материалдык техникалык камсыз кылуу ж.б) болгондо Жалпы билим берүү уюмдары тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык өз алдынча аныкталат.

3.3. Жалпы билим берүү программасынын конкреттүү чегинде билим алуунун бардык формалар үчүн сабак боюнча бирдиктүү стандарт колдонулат.

3.4. Билим берүүнүн мектептик баскычтары боюнча окуу жылынын мезгил өлчөмү:

- башталгыч, жалпы билим берүүнүкү-34 апта;
- 1-класстар үчүн 33 аптаны (каникул мезгилдерин эсепке албаганда) түзөт;
- негизги жалпы жана жалпы орто билим берүү күнү-34 окуу аптаны (каникул мезгилдерин эсепке албаганда) түзөт.

Баскычтар боюнча окуп жаткандардын максималдуу апталык окуу жүгү:

-башталгыч Жалпы билим берүү:

- 1-класста 20 сааттан көп эмес;
- 2-класста 23 сааттан көп эмес;
- 3-класста 25 сааттан көп эмес;
- 4-класста 26 сааттан көп эмес;

- негизги Жалпы билим берүү: 5-класста 30 сааттан көп эмес;

6-9-класстарда 35 сааттан көп эмес; 1-8-9 - 30с 10-11 сырт - 30саат

-Жалпы орто билим берүү: 10-11-класстарда 33 сааттан ашпоо керек.

3.5 Жалпы билим берүүчү уюму акы төлөмө негизде төмөнкү багыттар боюнча кошумча кызматтар сабактарды көрсөтүүгө укуктуу:

- билим берүүчү (базистик окуу пландарынан сырткары окуу сабактары);
- чет тил;
- информатика жана эсептөө техникасынын негиздери (изтн);
- узартылган күн тобу;
- мектепке чейинкилер үчүн даярдоо курстары;
- ЖОЖдорго тапшыруучулар үчүн даярдоо курстары;

- логопедиялык, психологиялык жана дефектологиялык жардам;
- культурологиялык (дүйнөлүк көркөм маданият, манас таануу, айтматов таануу, риторика, этика, мекен таануу, дүйнөлүк цивилизациялар тарыхы, этнография ж.б);
- көркөм-эстетикалык (көркөм өнөрканалар, музыкалык студия, театралдык студия, бий студиясы, шуру тизүү ийрими, лепка ж.б)
- спорттук (атуу, сүзүү, күрөш, ушу, таэквандо, теннис, футбол, волейбол ж.б);
- экологиялык, биологиялык (курчап турган чөйрөнүн экологиясы, жандуу предметтердин экологиясы, валеология ж.б);
- туристтик жер таануу;
- экономикалык укуктук (бизнес-клуб, колдонмо экономика);
- спорттук технологиялык (автотранспорт каражаттарын айдоо, авто иши, спорттун техникалык түрлөрү боюнча спорттук секциялар).

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кошумча билим берүү кызматтарынын тизмеги кеңейтилиши мүмкүн (мекеменин уставына өзгөртүү киргизпестен педагогикалык Кеңештин чечими аркылуу). Кошумча кызматтагы предметтер кеңейтилген учурда Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлигинин тизмесине ылайык кошумча предметтер боюнча окутууну жүзөгө ашыра берет.

Акы төлөмө билим берүү кызматы Жалпы билим берүү уюму менен окуучулардын ата-энелеринин же башка мыйзамдуу өкүлдөрүнүн ортосунда түзүлгөн келишимдин негизинде өзүнчө түзүлгөн сабактардын жүгүртмөсү менен сабактан кийинки учурда, 6-күнү ата-энелердин же мыйзамдуу өкүлдөрүнүн каалоосу боюнча окуучуларга көрсөтүлөт.

Жалпы билим берүү уюму тарабынан көрсөтүүчү кошумча кызматтарга төмөнкүлөр кирбейт:

- базистик окуу планындарын ишке ашырууда класстарды чакан топторго бөлүү;
- Жалпы билим берүүчү уюмдун статусуна ылайык мамлекеттик билим берүү стандарттарынын негизги билим берүү программаларынын алкагында көрсөтүлүүчү кызматтар;
- негизги билим берүү программалары үчүн бөлүнгөн сааттардын эсебинен тандоо боюнча курстар, жеке жана топтук сабактар.

Жалпы билим берүү уюмунда (кечки), сырттан окуу, дистанциялык (аралыктан), экстернат, ошондой эле үй-бүлөлүк жана жекече окутуу Кыргыз Республикасынын Билим берүү министрлиги тарабынан бекитилген жылдык окуу пландардын жана стандарттардын негизинде ишке ашырылат.

3.6 Жалпы билим берүү уюмдары балдардын жана өспүрүмдөрдүн ар кандай таламдар менен муктаждыктарын толук канааттандыруу, бош убактарын эс алуусун уюштуруу, ден-соолугун чыңдоо, кесиптик багыт берүү, инсанды адеп-ахлактык жана интеллектуалдык жактан жетилтүү максатында маданий-эстетикалык, табигый-илимий, экологиялык-натуралисттик, техникалык, спорттук жана башка багыттагы мектептен тышкары билим берүүчү уюмдар тармагы аркылуу жүзөгө ашырууга укуктуу.

3.7 Жалпы билим берүү уюму тарабынан мектепке чейинки билим берүүчү уюмдарга барбаган балдарды мектепке даярдоо Кыргыз Республикасынын «Мектепке чейинки билим берүүчү уюмдарга барбаган балдарды мектепке даярдоо жөнүндө» токтомго ылайык, андагы шарттар так аткаруу менен жүзөгө ашырылат.

3.8 Билим берүү программалары окуп жаткандардын муктаждыктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен күндүзгү, күндүзгү-сырттан окуу (кечки жана нөөмөттүк), сырттан окуу, экстернат, ошондой эле үй-бүлөлүк жана үйүндө окутууну кошуп алганда жекече мектепке чейинки, мектептик жана мектептен тышкаркы деңгээлдеги билим берүү формаларында өздөштүрүлөт.

3.9. Ден-соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү окуучулар атайын билим берүү, инклюзивдик билим берүү же үйдө билим берүү формаларында билим алууга укуктуу.

3.10. Кесиптик окуу жайлар менен келишимдик негизде окуучуларды кесипке даярдоо кошумча кызматы көрсөтүлөт, ага Жалпы билим берүү уюму окуу процессин жүргүзүүгө шарт түзөт.

4. Жалпы билим берүү уюмуна кабыл алуунун жана чыгаруунун тартиби

4.1 Жалпы билим берүү уюмунда окуучуларды кабыл алуу жылдын 25-августуна чейин жүргүзүлөт жана директордун буйругу менен бекитилет.

4.2 Жалпы билим берүү уюмуна бекитилген аймакта жашаган окуу жашындагы балдардын жана өспүрүмдөрдүн бардыгы арыздарынын жана аныкталган үлгүдөгү медициналык маалым каттарынын негиздеринде мектепте билим берүүнүн бардык баскычтарына кабыл алуулары сыноосуз, акысыз жана башка төлөмдөрсүз өткөрүлөт.

4.3 Жалпы билим берүү уюму кабыл алып жатканда окуучуларды жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүн) өзүнүн уставы жана окуу процессин жөнгө салуучу башка локалдуу документтер менен тааныштырууга милдеттүү.

4.4 Жалпы билим берүү уюмуна башталгыч Жалпы билим берүүгө кабыл алууда төмөнкү документтер талап кылынат:

- ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) мектепке кабыл алуу боюнча арызы;

- баланын туулгандыгы тууралуу күбөлүктүн көчүрмөсү.

- ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) өздүгүн тастыктоо боюнча документтеринин көчүрмөсү.

- ден соолугу жөнүндө медициналык маалымдама.

- милдеттүү камсыздандыруу полиси.

- өздүк дело.

- ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) жашаган жери боюнча үй-бүлөлүк справка.

4.5 Окуучулардын өз эрки менен бир мектептен экинчи мектепке которулуп келүүсү, мектептен чыгуусу окуучунун жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) арызынын негизинде жүргүзүлөт.

4.6 Жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими жана балдардын иштери боюнча комиссиянын макулдугу боюнча укукка каршы иш-аракеттерди жасаган жана Жалпы билим берүү уюмунун Уставын көп жолу одоно бузгандыгы үчүн 15 жашка чыккан окуучуларды, педагогикалык таасир этүүнүн чектүү чарасы катары Жалпы билим берүү уюмунан чыгарууга жол берилет. Балдардын иштери боюнча комиссия, ата-энеси (мыйзамдуу өкүлү) менен бирдикте чыгарылган окуучуну башка Жалпы билим берүү уюмунда окуусун улантуу же ишке орноштуруу боюнча чечимин 1 ай ичинде кабыл алат.

4.7 Төмөндөгүлөргө мектеп окуучусуна тыюу салынат:

- Ок атуучу, ок атпоочу (бычак, маки) куралдарды мектепке алып келүүгө, пайдаланууга же бирөөгө берүүгө;

- Спирттик ичимдиктерди алып келүүгө, ичүүгө жана тамеки тартууга, уулу жана наркотикалык заттарды алып келүүгө, пайдаланууга;

- Өрт чыгаруучу жана жардыруучу заттарды алып келүүгө;

- Коркутуп-үркүтүү максатында күч колдонууга, рекетчилик жасоого;

- Сабак учурунда мечитке жана даабат сапарына чыгууга;

- Диний экстремисттик багыттагы китептерди, баракчаларды, электрондук сактагыч маалымат булактарын алып келүүгө;

- Өз айланасындагыларга коркунуч келтирүүчү ар кандай иштерди уюштурууга;

4.8 Жогорудагы жагдайлар болгонда Жалпы билим берүүчү уюму тарабынан окуу жайдын чыгаруу менен чыгарылган окуучуну (жалпы орто билим берүү баскычынан тышкары) жашы жетпегендер комиссиянын чечими менен атайын окуу-тарбиялык мекемелерине жиберилет.

4.9 Жетим балдарды жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) багуусунан ажыраган балдарды Жалпы билим берүү уюмунан чыгаруу жөнүндө чечим тийиштүү үй-бүлөнү жана балдарды коргоо боюнча бөлүмдөрүнүн макулдугу менен кабыл алынат.

5. Билим берүү процесси, анын ичинен окутуунун жана тарбиялоонун тили (тилдерди), окуп жаткандарга сабак берүү режимин, окуучулардын кийиминин формасын уюштуруу

5.1 Жалпы билим берүү уюму билим берүү процессин негизги Жалпы билим берүү программаларынын деңгээлдерине ылайык мектептик билим берүүнүн үч баскычында жүргүзүлөт.

-жалпы башталгыч билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 4 жыл);

-жалпы негизги билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 5 жыл);

-жалпы орто билим берүү (окутуунун ченемдик мөөнөтү - 2 жыл);

5.2 Жалпы билим берүүчү уюмда окуу процесстерин уюштуруу класстардын графигине ылайык базалык окуу планынын негизинде жүргүзүлөт. Мында жалпы билим берүү мекемеси график боюнча иштейт:

1-баскыч - беш күндүк иш жумасы.

2-баскыч - беш күндүк иш жумасы.

3-баскыч - беш күндүк иш жумасы.

5.3. Жалпы билим берүү уюмуна 6-7 жашка толгон балдар кабыл алынат, ар бир класста окутуунун узактыгы бир окуу жылынан кем эмес жүргүзүлөт.

5.4 Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды окутуу, тарбиялоо жана өнүктүрүү, алардын окуудагы, жазуудагы жана саноодогу жалпы билүүлөрү менен жөндөмдөрүн, логикалык ой жүгүртүү элементтерин жана таанып-билүү ишин, өз алдынча билим алуунун жана өзүн-өзү уюштуруунун жөнөкөй ыкмаларын, жүрүм-турум жана сүйлөөнүн маданиятын, өздүк тазалыгынын негиздерин жана жашоонун сергек адаттарын өздөштүрүү эсептелет. Жалпы башталгыч билим берүү негизги жалпы билим алуу үчүн база болуп саналат.

5.5 Жалпы негизги билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды инсан катары тарбиялоо, түзүү жана калыптандыруу үчүн социалдык жактан өзүн-өзү аныктоого, өз алдынча иш тажрыйбасын өздөштүрүүгө жана өзүн- өзү көзөмөлдөөгө багытталган шыктарын жана компетенцияларын өнүктүрүү эсептелет. Жалпы негизги билим берүү жалпы орто билим, башталгыч жана орто кесиптик билим алуу үчүн база болуп саналат.

5.6 Жалпы орто билим берүү жалпы билим берүүнүн аяктоочу этабы болуп, окуучулардын туруктуу компетенцияларын жана чыгармачылык шыктарын өнүктүрөт, ошондой эле дифференцияланган окутуунун жана кесипти же эмгектенүүнү аң-сезимдүү тандоо үчүн даярдоонун негизинде өз алдынча окуу көнүгүүлөрүн калыптандырууну камсыздайт.

5.7 Жалпы билим берүү уюмундагы Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамы аныкталган экстернат таризинен тышкаркы тездетилген окутуу программалары боюнча жалпы орто билим берүүгө жол берилбейт.

5.8 Акыл-эсин жана (же) дене түзүлүшүн коррекциялоого муктаж балдар үчүн атайын жалпы билим берүү уюмда окутуу мөөнөтү Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

5.9 Жалпы билим берүү уюмунда тийиштүү шарттар болсо окуучулардын жана алардын ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) суранычтарына ылайык ар кандай окутуу профилдерин жана багыттарын киргизүү мүмкүн.

5.10 Конкреттүү жалпы билим берүү уюмунда жалпы орто билим берүүнүн мазмуну мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын негизинде аныкталып, жалпы билим берүү уюму өз алдынча ишке

ашырат. Жалпы билим берүү уюму мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык өз алдынча иштеп чыккан модифицияланган Жалпы билим берүү программаларынын экспертизасын педагогикалык багытта иштеген илимий-изилдөө институту өткөрөт.

5.11 Жалпы билим берүү мекемесинде билим берүү мамлекеттик жана расмий тилдерде жүргүзүлөт. Мектеп окуучуларга окутуу тилин тандоого мүмкүнчүлүк берет.

Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили деп аныкталган кыргыз тилин мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык окутат. Кыргыз Республикасында расмий тили катары орус тили, ошондой эле бир чет тил, Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министрлиги (мындан ары-билим берүү министрлиги) бекиткен базистик окуу планына ылайык окутулат.

Жалпы билим берүү уюму кошумча чет тил катары англис тилин колдонот жана окуу процессинде англис тилин тереңдетип окутуу класстарында предметтик сабактарды англис тилинде жүргүзүлөт.

5.12 Жалпы билим берүү уюмунда тийиштүү шарттары (педагогикалык кадрлар, окутуу-усулдук каражаттар, материалдык-техникалык жабдуулар ж.б) болсо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, негизги жалпы билим берүү программаларынан тышкары да кошумча билим берүү программаларын ишке ашыра алат жана кошумча билим берүү кызматын (келишимдик негизде) көрсөтө алат.

5.13 Кошумча билим берүү программалары жана кошумча билим берүү кызматы окуучулардын жана ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдуктары менен тийиштүү шарттар түзүлсө өткөрүлөт.

5.14 Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасына тийиштүү ченемдик укуктук актыны жетекчиликке алып, баа коюу системасын, окутуунун жана тарбиялоонун тариздерин, ыкмаларын жана усулдарын, ошондой эле окуучулардын которуу сынактарынын мезгилдүүлүгүн жана тариздерин тандоого укуктуу.

5.15 Жалпы билим берүү уюмунда базисттик окуу планынын негизинде иштелип чыккан иш окуу планы боюнча билим берүү процесси өткөрүлөт. Окуучулардын окуу жүктөмү чектелген жүктөмдүн ченеминен ашпаш керек жана базисттик окуу планынын окуу сабактарын окутууга бөлүнгөн сааттарынын санынан төмөн болбош керек. Башталгыч билим берүү аптада беш күндүк, негизги жана орто билим берүү аптада беш күндүк иш режими менен жүргүзүлөт жана билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен макулдашылат.

Окуучулардын сабактарынын режими Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамына ылайык төмөндөгүчө аныкталат: 1- 2- смена менен окутулуп, 1 смена - 8.00ден 13.00ге чейин жана 2-смена саат 13.00 дөн 18.00гө чейин.

Жалпы билим берүү уюмунда окуучулардын санына жараша 1 смена менен окутулушу мүмкүн. Сменанын башталышынын Педагогикалык кеңеш аныктайт. Сабактын узактыгы 1-класстын окуучулары үчүн 40 минута, ал эми 2-11-класстын окуучулары үчүн 45 минутаны түзөт, ар бир сабактын аралыгында бекитилген мөөнөтүнө ылайык дем алуу танаписи берилет.

5.16 Жалпы билим берүү уюмдарында окуу жылы 15-сентябрдан башталат. Мектепте билим берүүнүн 1-2-3-баскычтарында окуу жылынын созулушу, мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясынын мөөнөттөрүн эсептебегенде. 34 аптадан кем эмес. Ал эми биринчи класста-33 аптаны түзөт. Окуу жылынын ичинде каникулдардын созулушу 30 календардык күндөн кем эмес, жайында 14 календардык жумадан кем эместиги түзөт. Биринчи класстын окуучуларына окуу жылынын ичинде кошумча бир апталык каникулдар берилет. Жалпы билим берүү уюму жылдык (календардык) окутуу жүгүртмөсүн билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен макулдашып бекитилет.

5.17. Жалпы билим берүү уюмунда (кечки), сырттан окуу, дистанциялык (аралыктан), экстернат, ошондой эле үй-бүлөлүк жана жекече окутууда модулдук система аркылуу жүргүзүлүшү мүмкүн.

Модулдук окуу системасы колдогон учурда, анын шарттары Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмү менен макулдашуунун негизинде ишке ашырылат.

5.18. Жалпы билим берүү уюмунда окуу процессинин жүрүшүнүн ачык-айкындуулугун камсыз кылуу максатында электрондук китепкана жана электрондук окуу журналды жүргүзүлөт.

Электрондук китепкана жана электрондук окуу журналдарын жүргүзүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына ылайык, ишке ашырылат. Жалпы билим берүү уюму, электрондук китепкана жана электрондук окуу журналдарынын окуучуларга жана ата-энелерге жеткиликтүүгүн камсыз кылат.

Мамлекеттик билим берүү саясатын ишке ашырган жалпы билим берүү уюмдарынын ишин мамлекеттик контролдоону билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган жана Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмү жүргүзөт.

5.18 Жалпы билим берүүнүн сапатынын кепилдигинин негизги таризи болуп жаңы типтеги жалпы билим берүү уюмдарынын аныкталган тартипте беш жылда бир жолу өткөрүлүүчү мамлекеттик аттестациясы (аккредитациясы) эсептелинет.

5.19 Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн Токтомуна ылайык Жалпы билим берүү уюмунда окуучулардын жүрүш-туруш эрежелеринин нормаларын үйрөтүү, көндүрүү, мектеп окуучуларын бирдиктүү кийинтүү максатында окуучулардын бирдиктүү дизайнда мектеп формасы кабыл алынат. Жалпы билим берүү уюмунун окуучуларынын формасын киргизүү боюнча маселелер жалпы ата-энелер чогулушунун чечимине ылайык жүргүзүлөт.

6. Билим берүү процессинин катышуучулары

6.1 Жалпы билим берүү уюмунун окуу процессинин катышуучулары болуп окуучулар, педагогикалык кызматкерлер (мындан ары - мугалимдер) жана окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) эсептелет.

6.2 Окуучулардын жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) укутары жана милдеттери:

Окуучулар төмөндөгүлөргө укутуу:

- Жалпы билим берүү уюмунан алган билимине жана курагына жараша ар кайсы этабына окууга кирүүгө жана билим алуунун таризин тандоого;
- Мамлекеттик билим берүү стандартынын деңгээлинде милдеттүү жана акысыз жалпы башталгыч, жалпы негизги жана акысыз жалпы орто билим алууга;
- Кошумча билим берүү кызматын, анын ичинде акы төлөнүүчү да таризде алууга;
- Жалпы билим берүү уюмунун китепканасынан, маданияттык-спорттук жана өндүрүштүк базасын пайдаланууга;
- Окуучулар өз эрки менен мектептеги ар кандай ийримдерге, студияларга ж.б окуучулардын уюмдарына катышууга;
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары аныкташкан тартиптер боюнча бекер тамактанууга жана медициналык тейлөөгө, жүргүнчү автотранспортто жүрүүнүн жеңилдиктерин пайдаланууга;
- Уставда аныкталган таризде Жалпы билим берүү уюмун башкарууга катышууга;
- Балдар уюмунун ишин уюштурууга жана ага катышууга;
- Инсандык кадыр-баркты урматтоого жана маалымат эркиндигине, өзүнүн жеке көз карашын жана ынанымдарын эркин айтууга;
- Өмүр коопсуздугун жана ден соолугун чыңдоо үчүн окутууга түзүлгөн шарттардан пайдаланууга;
- Окуучулардын аброюнунун урматталышына;
- Мамлекет тарабынан кепилденген социалдык кепилдик жана компенсацияларды алууга;
- Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнү аяктаганда мамлекеттик үлгүдөгү билими жөнүндө документтерин өз учурунда алууга ж.б укуктуу.

Окуучулар төмөнкүлөргө милдеттүү:

- Окуучулар жалпы билим берүү уюмунда тырышчаактык менен ар тараптуу билим алууга умтулууга, өзүн үлгүлүү алып жүрүүгө, мектептин коомдук ишине активдүү катышууга;
- Окуучулар үчүн тиешелүү эрежелерди сактоого;
- Жалпы билим берүү уюмунун Уставын тутууга жана аткарууга;
- Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарын бардык деңгээлдеринде жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүгө;
- Кыргыз Республикасынын аймагында жашаган кыргыз жана башка да улуттардын салттарын, Жалпы билим берүү уюмунун башка окуучуларынын жана кызматкерлеринин ар намысын жана кадыр-баркын урматтоого;
- Ички тартипти сактоо боюнча Жалпы билим берүү уюмунун, анын ичинде мектептик кийим формасын талаптарын аткарууга;
- Сабак учурунда сабакка толук катышууга жана сабакка кечикпей келүүгө; Сабак учурунда мечитке жана даабат сапарына чыкпоого;
- Жалпы билим берүү уюмунун мүлкүнө этияттык мамиле кылууга милдеттүү.
- Окуучулар бирге окуган окуучуларга кара күч жана психикалык ыкмаларды колдонууга тыюу салынат.

Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктары жана Жалпы билим берүү уюмунун Уставы менен окуучулардын кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

6.3 Окуучулар мектептеги өзүн-өзү башкаруу уюмуна жана ар кандай чыгармачылык ийримдерге катышуу менен өзүн коомдун мүчөсү катары иш аракетин жүргүзө алат;

6.4 Окуучулар мектепте өзүн-өзү тейлөө иштерине тартылат жана жаш өзгөчөлүгүнө жараша коомдук пайдалуу эмгекке катыша алат, анда анын ден-соолугун коргоо гигиеналык талапка ылайык жүргүзүлөт.

6.5 Окуучулардын туристтик жүрүштөрү, экскурсияларды мектеп директору тарабынан бекитилген планга ылайык мугалимдердин жетекчилиги менен белгиленген мөөнөттө, маршрутта алардын жашына, ден соолугунун абалына жараша коопсуздук эрежелерин сактоо менен жүргүзүлөт.

6.6 Жалпы билим берүү уюмундагы тартип окуу процессинин бардык катышуучуларын инсандын кадыр-баркын урматтоосунун негизинде жолго салынат. Окуучуларга карата кара күч жана психикалык зомбулук ыкмаларын колдонууга кескин тыюу салынат.

6.7 Жалпы билим берүү уюму окуучулардын жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугусуз жалпы билим берүү программаларында жана базистик окуу планында каралбаган жумуштарды аткарууга жол берилбейт.

6.8 Окуучулардын коомдук-саясий жана диний партиялар менен уюмдарга, аскердик түзүлүштөргө кирүүсүнө (өтүүгө), ошондой эле ушул партиялар менен уюмдарга, аскердик түзүлүштөргө кирүүсүнө (өтүүгө), ошондой эле ушул партиялар менен уюмдардын иштерине, агитациялык компаниялар менен саясий акцияларына катышуусун мажбурлоого жол берилбейт.

6.9 Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын толук өлчөмдө өздөштүрүү бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик жыйынтыктоо аттестациясы менен аяктайт.

6.10 Тийиштүү класстардын негизги жалпы билим берүү программаларын толук өлчөмдө өздөштүргөн окуучулар Жалпы билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча кийинки класска которулат.

6.11 Өткөн класстын (баскычтын) негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрбөгөн окуучулардын Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамына ылайык Жалпы билим берүү уюмунун кийинки классында (баскычында) окуусуна жол берилбейт.

6.12 Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөн Жалпы билим берүү уюмунун бүтүрүүчүсүнө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык Жалпы билим берүү уюмунун герби бар мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ (күбөлүк, аттестат) тапшырылат.

6.13 Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчүгө Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамына ылайык Жалпы билим берүү уюмунун герби мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билиминин артыкчылыгы жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документ (күбөлүк, аттестат) тапшырылат. Бир же бир нече сабактарды өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчү «Айрым сабактарды өздөштүрүүдө жетишкен өзгөчө ийгиликтери үчүн» деген мактоо грамотасы менен сыйланат. Бардык сабактар боюнча эң жакшы чейректтик, жылдык жана жыйынтыктоочу баалары бар көчүрүү класстарынын окуучулары «Окуудагы эң жакшы ийгиликтери үчүн» деген мактоо баракчасы менен сыйланышат.

6.14 Окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө укуктуу:

- Жалпы билим берүү уюмун тандап, окуусун улантуу үчүн окутуунун бардык этабына балдарын жиберүүгө жана билим алуунун таризин тандоого; мамлекеттик билим берүү стандартынын чегинде окуучулардын жалпы орто билим алуу укугун сактоону талап кылууга;

- Уставда аныкталган таризде Жалпы билим берүү уюмунун башкаруусуна катышууга;

- Билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органына балдарды окутуу жана тарбиялоо маселелери боюнча кайрылууга;

- Балдардын мыйзамдуу укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоого;

- Баласынын сабакка катышуу, жетишүүсүн талкуулаган педсоветке катышууга;

- Камкордук кеңешке мүчө болууга жана өз оюн жалпы мектептин, класстын чогулуштарында айтууга;

- Билим берүү процессинин жүрүшү жана мазмуну, окуп жаткандардын жетишүүсү жөнүндө таанышууга, директордун уруксааты менен сабак өтүп жаткан мугалимдин макулдугу боюнча сабактарга катышууга;

- Баласынын сабакка жетишүү баалары менен класс жетекчилеринен жазуу же оозеки түрүндө таанышууга;

- Окуу тарбия процессин жетектөөчү документтер жана жалпы билим берүү уюмунун Уставы менен таанышууга;

- Камкордук кеңешине максаттуу жардамдарды берүүгө жана өз ыктыярдуу мүчөлүк акы берүүгө укуктуу.

6.15 Окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- Балага жалпы орто билим алуу үчүн толук зарыл шарттарды түзүүгө;

- Балдардын күч-кубатына жана психикалык ден-соолуктарына ар дайым камкордук көрүүгө;

- Баланын бош убактысын туура пайдаланууга үйрөтүүгө жана көзөмөлдөөгө;

- Мектептен сырткары учурда (сабактан окуу мөөнөтүнөн сырткары, майрам күндөрү, каникул учурунда) бош убактыларын туура пландап берүүгө, көзөмөлдөп жоопкерчиликте болууга;

- Баланын инсандык намысын урматтап, аны улуттук, тарыхый, руханий-маданияттык байлыктарын жана элдик салттарды, мекенин, айлана-чөйрөнү урматтоого тарбиялоого;

- Жалпы билим берүү уюму тарабынан балага карата коюлган талаптарга баа берүү менен кабыл алууга;

- Ата-энелер чогулушуна катышууга;

- Жалпы билим берүү уюмунун уставындагы өзүлөрүнүн укуктарын жана милдеттерин аткарууга жана балдарынын тарбиясына жана балдары билим берүү уюмдарына зыян келтиргендиги үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдары аныктаган тартипте жооп берүүгө.

6.16 Ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн) башка укуктары жана милдеттери Жалпы билим берүү уюму менен ушул Уставга ылайык түзүлгөн келишимде бекитилиши мүмкүн.

6.17 Жалпы билим берүү уюмун мугалимдер менен толуктоо (комплектөө) Кыргыз Республикасынын эмгек кодексине ылайык жүргүзүлөт. Мугалимдер үчүн негизги жумуш берүүчү болуп Жалпы билим берүү уюму эсептелет. Педагогикалык кызматка билими жөнүндө диплому, тийиштүү педагогикалык квалификациясын ырастаган педагогикалык адистикке ээ болгон адамдар кабыл алынат жана дасыгы жок жарандар кайра даярдоо курсунан өтүшкөндөн кийин гана педагогикалык адистикке ээ болгон адамдар кабыл алынат. Педагогикалык билими жана дасыгы жок жарандар кайра даярдоо курсунан өтүшкөндөн кийин гана педагогикалык кесипте иштөөгө укуктуу.

Соттолгон же Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен тизме боюнча медициналык көрсөткүчтөрү бар жарандарга Жалпы билим берүү уюмунда иштөөгө жол берилбейт. Педагогикалык иш жүргүзүү укугунан ажыратуу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

6.18 Мугалимдердин эмгек мамилелери Кыргыз Республикасынын эмгек кодексине ылайык түзүлгөн келишим менен жөнгө салынат.

6.19 Мугалимдер төмөнкүлөргө укуктуу:

- Окутуунун жана тарбиялоонун усулдарын, жалпы билим берүү программаларын, окутуу-усулдук комплекттерди, окуучулардын билимин баалоонун усулдарын өз алдынча тандоого жана колдонууга;

- Мамлекеттик билим берүү стандарттынын, окутуу жана тарбиялоо усулдарынын негиздеринде автордук жалпы билим берүү программасын, окуу китебин, окутуу-усулдук колдонмолорун иштеп чыгууга жана колдонууга;

- алдыңкы педагогикалык тажрыйбаларды жүзөгө ашырууга;

- өзүнүн кадыр-баркын жана кесиптик ар-намысын коргоого;

- Кесиптик иши үчүн тийиштүү шарттарды талап кылууга;

- Өзүнүн кесиптик деңгээлин жана дасыгын жогорулатууга (бул максатта жалпы билим берүү уюмунун администрация мугалимдерди кайра даярдоо жана дасыктарын жогорулатуу курстарында окутуу үчүн тийиштүү шарттарды түзөт);

- Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарын ылайык өз ыктыяры менен аттестацияланууга;

- Уставында аныкталган таризде Жалпы билим берүү уюмун башкарууга катышууга;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарды кабыл алган кошумча социалдык кепилдиктерге жана жеңилдиктерге.

6.20 Мугалимдер төмөнкүлөргө милдеттүү:

- Педагогикалык этиканы жана Жалпы билим берүү уюмунун Уставын тутууга жана аткарууга;

- Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын деңгээлде окуучуларды негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүлөргө камсыздоого;

- Окуучулардын өзгөчөлүктөрүн, ишке чеберчилик менен мамиле кылууларын өнүктүрүүгө, жүрүм-турумдарынын жогору ахлактык сапаттарын тарбиялоого;

- Билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бекиткен кызматтык дасыктык талаптарга ылайык келүүгө;

- Өзүнүн кесиптик деңгээлин ар дайым өркүндөтүүгө жана дасыктарын жогорулатууга;

- Окуучуларга жана моралдык жана күч ыкмаларын колдонбоого милдеттүү. Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жана Жалпы билим берүү уюмунун Уставы менен мугалимдердин кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

6.21 Педагогикалык жүктөм өлчөмү окуу планы боюнча сааттардын санына, Жалпы билим берүү уюмунун кадрлар менен камсыздыгына жана башка иш шарттарына аныкталат.

Жаңы окуу жылынын башында окутуу жүгүн белгилөөдө, бул жалпы билим берүү уюму негизги иш орду болуп саналган мугалимдер үчүн класстарда сабак өтүү өлчөмү жана окутууну улантуу сакталат.

6.22 Мугалимдердин макулдугусуз кесиптик милдеттери жана эмгек келишими менен каралбаган жумуштарга тартууга жол берилбейт. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган учурлардан тышкары, эмгек келишими менен каралбаган жумушту аткарууга мугалимдин каршы болушу аны кызматтан бошотууга негиз боло албайт.

6.23 Жалпы билим берүү уюмунун башка категориядагы кызматкерлеринин укутары менен милдеттери тийиштүү типтеги дасыктык мүнөздөмөлөрү менен аныкталат.

7. Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлеринин штатын түзүүнүн тартиби, эмгекке акы төлөөнүн шарты жана тартиби:

7.1 Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлери Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, «Билим берүү уюмдарынын типтүү штаттарын бекитүү тууралуу» токтомуна ылайык, акыркы өзгөртүүлөрдүн негизинде түзүлөт. Штаттардын саны окуп жаткан окуучулардын санына жараша белгиленет.

7.2 Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлерине эмгек акы жана кызматтык маяна, алардын эмгек келишиминде (контракта) каралган иш-милдеттерин жана жумуштарды аткарганы үчүн төлөнүп берилет. Кызматкер аткарган башка жумуштар менен милдеттерге Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралгандан башка учурларда жумуштун көлөмүнө жараша кошумча келишим боюнча төлөнүп берилет.

7.3 Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлердин эмгек маянасы Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Билим берүү уюмдарынын кызматкерлерине эмгек акы төлөөнүн жаңы шарттарын киргизүү жөнүндө» токтомуна ылайык окуучуларды окутуу сааттарына жана жетекчилеринин кызматтык маяналары окуучулардын санына жараша төлөнүп берилет. Кыргыз Республикасынын «Бирдиктүү тарифтик сетканын негизинде жумалык жүктөмү, аттестациянын жыйынтыгы жана категориясы» дагы эсептелип кошулат

7.4 Жалпы билим берүү уюму өзүнүн тескөөсүндөгү каражаттардын чегинде эмгекке акы төлөөдө илимий изилдөөлөрдү жүргүзгөндөргө жана илимий-педагогикалык кадрларды даярдагандарга эмгек акысына (дифференцияланган) үстөктөрдү өз алдынча коё алат. Билим берүү кызматкерлерине төмөндөгүдөй кошумча акы белгиленет:

- Илимдин доктору же кандидаты деген илимий даража үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык;

- 3 жылдык педагогдук иш стажы үчүн-эмгек акынын он пайызынан аз эмес, 8 жыл үчүн —жыйырма пайызынан аз эмес, 13 жана андан көп жыл үчүн-отуз пайызынан аз эмес өлчөмдө.

7.5 Кыргыз Республикасынын «Бийик тоолуу шарттарда жана алыска барууга кыйын зоналарда жашаган жана иштеген адамдар үчүн мамлекеттик гарантиялар жана компенсациялар жөнүндө» мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25-июнь 1997-жылдын №377 токтомуна ылайык Жалпы билим берүү уюму бийик тоолуу жана алыска барууга кыйын зоналарда шарттарда жайгашкандыктан кызматкерлерге иш стажысына ылайык проценттик кошумча кызматтык маяна акы төлөнүүгө укуктуу.

7.6 Жалпы билим берүү уюмунун кызматкерлери Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинде, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» жана Кыргыз Республикасынын «Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу», Кыргыз Республикасынын «Бийик тоолуу шарттарда жана алыскы барууга кыйын зоналарда жашаган жана иштеген адамдар үчүн мамлекеттик гарантиялар жөнүндө» мыйзамына, башка ченемдик укуктук актыларга жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтомдорунда каралган баардык гарантиялар (иштөө убактысы, кошумча эмгек

өргүү, эс алуу күн) жана компенсацияларды (үстөк эмгек акы, пенсия, жөлөк пул) толук пайдаланууга укуктуу.

7.7 Жалпы билим берүү уюмунун мугалимдери аткаруучулук жөндөмдүүлүгүнө, иштеген жоопкерчилигине жараша ставкадан тышкары сааттардан кошумча алууга жана ошондой эле категориясын жогорулатуу үчүн кезексиз аттестациядан өтө алат.

7.8 Жалпы билим берүү уюмунун мугалимдери директордун буйругунун негизинде:

1) Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык өз каалоосу жана иш берүүчүнүн демилгеси боюнча;

2) Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин, «Билим берүү жөнүндө» мыйзамынын жана башка ченемдик укуктук актылардын талаптарын бузганда;

3) Жалпы билим берүү уюмунун Уставынын талаптарын 1 жылдын ичинде кайталап одоно бузганда;

4) Окуучуга, тарбиялануучуга карата күч колдонуп жана (же) психикалык зомбулук көрсөтүшүнө байланышкан тарбиялоо усулдарын пайдаланганда кызматтан бошотулат.

8. Жалпы билим берүү уюмун башкаруу, анын органдары, алардын компетенциясы, башкаруу тартиби жана жоопкерчилик

8.1 Жалпы билим берүү уюмун башкаруу Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамына, ушул уставга ылайык демократиялык, ачык — айкындык, өз алдынчылык жана мамлекеттик-коомдук- кызматташтык принциптерине ылайык жүргүзүлөт.

8.2 Жалпы билим берүү уюмунда тең башкаруунун тариздери болуп жалпы чогулуш, педагогикалык Кеңеш, Камкордук Кеңеш, ата-энелер комитети, окуучулардын өз алдынча башкаруулары эсептелинет.

8.3 Ата-энелер комитети үч жылдык мөөнөткө ата-энелердин конференциясында шайланып, аны төрага башкарат. Ал комитет мектептин ата-энелер комитетине баш ийүү менен ата-энелер комитетинин конференциясында тактама (отчёт) берип турат. Комитеттин ыйгарым укуктарынын мөөнөтү — 3 жыл (же комитеттин жылына үчтөн бири алмаштырылып турат).

Анын иш аракеттерин ыңгайлаштыруу (координациялоо) үчүн комитеттин курамына мектептин окуу-тарбия иштери боюнча директордун орун басары же мектептен жана класстан тышкаркы тарбиялык иштердин уюштуруучусу кириши мүмкүн.

Комитеттин чечимдери жалпы билим берүүчү мектептин жетекчилиги үчүн сунуш катарында кабыл алынат. Комитеттин чечими Жалпы билим берүү уюмдардын окуучуларынын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен алардын укуктары менен милдеттерин түшүндүрүү, үй-бүлөдө баланы тарбиялоо, ошондой эле Жалпы билим берүү уюмдарды башкаруусунун шайлануучу органы болуп саналат.

Камкордук кеңештин милдеттери болуп:

1. Жалпы билим берүү уюмунун ишинин натыйжалуулугунун уюштуруу үчүн шарттарды түзүүгө көмөктөшүү;

2. Жалпы билим берүү уюмунун Уставдык максаттарына жана милдеттерине жетүүсүнө көмөктөшүү;

3. Жалпы билим берүү уюму жарандык коомдук ошондой эле эл аралык уюмдар менен натыйжалуу өз аракеттенүүсүнө көмөктөшүү;

4. Жалпы билим берүү уюмуна Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген каржылоонун кошумча булактарын тартуу.

Камкордук кеңеш-ишкерлер чөйрөсүнүн өкүлдөрүнөн, илимий жана билим берүү уюмдарынын, маданий жана социалдык чөйрө мекемелеринин өкүлдөрүнөн, илимий жана билим берүү уюмдарынын, маданий жана социалдык чөйрө мекемелеринин, өкмөттүк эмес жана эл аралык уюмдардын өкүлдөрүнөн, ата-энелер бирикмелеринин өкүлдөрүнөн түзүлүп, анан курамы 15 адамдан ашык эмес санда түзүлөт.

Камкордук кеңешти түзүү, анын ишинин максаттары, принциптери, укуктук негиздери жана анын ишмердүүлүгү Кыргыз Республикасынын «Камкордук кеңеш жөнүндө» мыйзамы менен жөнгө салынат.

Камкордук кеңеш-тарабынан тартылган акчалай каражаттарды топтоштуруу үчүн Жалпы билим берүү уюму тарабынан банктык мекемеде топтомо эсеп ачылат. Жалпы билим берүү уюмунун эсептик сметуна түшкөн каражат Камкордук кеңештин макулдашуусу менен дайындуу максаттарга сарпталат.

Камкордук кеңештин ишин уюштурууга, кеңеш тарабынан тартылган акча 2 пайызынан көп эмес акча каражат пайдаланылат.

Камкордук кеңеш өз иши жөнүндө жалпы маалымдоо каражаттарда отчет жарыялайт.

8.5 Окуу-тарбиялоо процессин өнүктүрүү жана жакшыртуу максатында педагогикалык кызматкерлерин бириктирген директору төрагалык кылуучу коллегиялдуу органы болуп саналат.

Педагогикалык кеңештин отуруму окуу жыл ичинде жалпы 5 жолу, (бир жолу чейрек сайын жана окуу жылынын башында), ал эми зарыл учурда кезексиз отурумга чакырылат. Педагогикалык кеңеш билим берүү уюмунун иш планын бекитет, директордун, орун басарларынын жана мугалимдердин отчетторун, маалыматтарын угат.

Педагогикалык кеңеш ийримдерди, студияларды, клубдарды жана башка окуучулардын бирикмелерин түзүү чечимин кабыл алат.

Педагогикалык кеңеш билим берүүнүн мазмунун, окуу-тарбиялоо иштеринин формаларын, ыкмаларын талкуулайт жана тандайт, педагогикалык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу боюнча иштерди жүргүзөт, окуучуларды экзамендерге жиберүү, класстан класска көчүрүү, билими тууралуу күбөлүк жана аттестат берүү, окуучуларды жана кызматкерлерди сыйлоо чечимин чыгарат.

8.6 Жалпы билим берүү уюмуна түздөн-түз жетекчиликти директор жүзөгө ашырат. Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмү тарабынан 5 жылга чейинки мөөнөткө, бирок катары менен экиден ашык эмес мөөнөткө түзүлгөн эмгек келишимдин негизинде дайындалат жана Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин талаптарына ылайык кызматтан бошотулат.

Директорлук кызматка Кыргыз Республикасынын жараны, жогорку педагогикалык билими жана 7 жылдан кем эмес педагогикалык стажысы бар, Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларын, психологияны, менеджментти жана билим берүүнү, каржылоону, мектепте билим берүү маселелери боюнча мамлекеттик институттардын жана коомдук уюмдардын укуктарын жана милдеттерин билген жаран дайындалат.

8.7 Директордун орун басары жана материалдык- жоопкерчиликтүү кызматкерин кызматка дайындоо жана кызматтан бошотуу Жалпы билим берүү уюмунун директорунун сунуштамасы боюнча Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмү тарабынан жүргүзүлөт. Педагогикалык жана башка кызматкерлерди жумушка алууну жана кызматтан бошотууну Жалпы билим берүү уюмунун директору Кыргыз Республикасынын эмгек кодексине ылайык жүргүзөт.

8.8 Жалпы билим берүү уюмунун директору ата-энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрдүн), мамлекеттин жана коомдун алдында өзүнүн кызматтык милдеттерине, эмгек келишимине жана Жалпы билим берүү уюмунун Уставына ылайык жекече түрдө жооп тартат.

8.9 Директор:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» мыйзамдарын, жалпы орто билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларын сактап, Жалпы билим берүү уюмун башкарат жана керектүү документтерге, анын ичинен Уставга кол коёт жана ишеним кат берет;

- Жалпы билим берүү уюмунун атынан эмгек келишимин, жарандык укуктук келишимдерди жана бүтүмдөрдү түзөт;
 - Мамлекеттик жана коомдук уюмдардын жана башка мекемелердин алдында Жалпы билим берүү уюмунун укуктарын жана кызыкчылыктарын көздөйт жана коргойт;
 - Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмүнүн макулдугу боюнча педагогикалык Кеңеш менен бирдикте жалпы билим берүү бөлүмүнүн макулдугу боюнча педагогикалык Кеңеш менен бирдикте Жалпы билим берүү уюмунун негизги өнүгүү багыттарын аныктап ишке ашырат;
 - Жарандардын жалпы орто билим берүү уюмунун негизги өнүгүү багыттарын аныктап ишке ашырат;
 - Жарандардын жалпы орто билим алуу зарылчылыктарын канааттандырат;
 - Мугалимдерди жана техникалык персоналды тандоону жана жайгаштырууну жүргүзөт, педагогикалык Кеңештин ишин жетектейт;
 - Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмүнүн макулдугу боюнча педагогикалык Кеңеш менен бирдикте Жалпы билим берүү уюмунун негизги өнүгүү багыттарын аныктап ишке ашырат;
 - Мамлекеттик билим берүү стандартынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын чегинде окуучулардын билимдеринин жеткиликтүүлүгүн жана сапаттуулугун камсыз кылат;
 - Класстан тышкаркы иштердин мазмуну аркылуу окуучулардын тарбиялоо ишин камсыздайт жана көзөмөлдөйт;
 - Мугалимдердин дасыктарын жогорулатууга жана алардын кесиптик өсүшүнө шарттарды түзөт, ошондой эле алардын аттестациясын өткөрөт;
 - Билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документтерин тапшырууну уюштурат жана аларды даярдоо үчүн бүтүрүүчүлөр жөнүндө тапшырылуучу маалыматтын тактыгын камсыздайт жана жооп тартат;
 - Балалыкты коргоо, жашы жетпегендердин укуктарын жана кызыкчылыктарын сактоо боюнча талаптарды контролдойт жана сактайт;
 - Жалпы билим берүү уюмунун каржылык-чарбачылык ишин жетектейт жана контролдойт;
 - Гранттардын жана инвестициялардын, ата-энелердин өз эрки менен тапшырган төгүмдөрүн, анын ичинде кошумча билим берүү кызматынан түшкөн кирешелерди натыйжалуу пайдаланууну жүзөгө ашырат жана жекече түрдө жооп берет;
 - Кошумча билим берүү программалары жана кошумча билим берүү кызматтарын ишке ашырууга, кошумча билим берүү кызматынан түшкөн кирешелердин эсебинен, кошумча штаттык бирдигин ачууга.
 - Жетектеген билим берүү уюмунда өрткө каршы коопсуздук боюнча, ошондой эле окуу учурунда окуучулардын жана кызматкерлердин өмүрлөрүнө жана ден - соолуктарына коркунуч келтирген же алардын өмүрлөрүнө алып келген учурлардын татаалдыгына жана күнөөсүнүн деңгээлине жараша Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тартиптик, административдик жана кылмыш жоопкерчилигин жекече түрдө тартат.
- 8.10 Жалпы билим берүү уюмунун директору Ат-Башы райондук билим берүү бөлүмүнүн буйругунун негизинде:
- 1) Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык өз каалоосу жана иш берүүчүнүн демилгеси боюнча;
 - 2) Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинин «Билим берүү жөнүндө» мыйзамынын жана башка ченемдик укуктук актылардын талаптарын бузганда;
 - 3) Жалпы билим берүү уюмунун Уставынын талаптарын 1 жылдын ичинде кайталап одоно бузганда;
 - 4) Окуучуга, тарбиялануучуга карата күч колдонуп жана (же) психикалык зомбулук көрсөтүшүнө байланышкан тарбиялоо усулдарын пайдаланганда кызматтан бошотулат.

Соттун өкүмү жана медициналык көрсөтүмү боюнча иш жүргүзүүгө тыюу салынган, ошондой эле кылмыштын айрым түрүн жасагандыгы үчүн соттолгон адам Жалпы билим берүү уюмунун директору боло албайт.

9. Каржылоонун, чарбалык иштин түзүмү жана тартиби, билим берүү уюмунун ишин финансылык, материалдык-техникалык жактан камсыз кылуунун булактары, билим берүү уюмунун мүлкү

9.1 Жалпы билим берүү уюму төмөндөгү булактардан каржыланат:

- Республикалык жана жергиликтүү бюджеттер;
- Уюмдаштыруучулар катары жеке жана юридикалык жактардын, чет мамлекеттердин жана жарандардын каражаттары;
- Жалпы билим берүү уюмунун менчик каражаттары, анын ичинде Кыргыз Республикасынын мыйзамдары тыюу салбаган консультативдик, илим изилдөөчүлүк, басма, өндүрүштүк жана киреше киргизүүчү башка иштерден, ошондой эле бюджеттен тышкары билим берүү ишинин жана кошумча билим берүү программаларынын бардык түрлөрүнөн, анын ичинде мамлекеттик билим берүү стандарттары койгон талаптардын чегинде келип түшкөн каражаттар;
- Депозиттик салымдардан түшкөн кирешелер;
- Жеке жана юридикалык жактардын, анын ичинде чет өлкөлүк уюмдар, жарандардын өз ыктыярлары менен кошкон кайрымдуулуктары жана максаттуу төлөмдөрү;
- Кредиттер;
- Окуп жаткандарга берилүүчү мамлекеттик гранттар;
- Камкордук Кеңеш тарабынан тартылган каражаттар;

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына каршы келбеген башка да булактар эсептелет;

9.2 Жалпы билим берүү уюмунун каржылоо билим берүү уюмдарынын бардык түрлөрү жана типтери боюнча окуп жаткандардын ар бир окуучуга иш жүзүндө жумшалуучу чыгымдарды ырааттуу көбөйтүү принцибинде ашырылат.

9.3 Окуп жаткандардын ар бирине класс-комплектисинин, топтун типтүү ченемдерин эске алуу менен билим берүү уюмдарынын муктаждыгын каржылоонун көлөмү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан бекитүүчү ар жылкы республикалык бюджеттен каралат.

9.4 Кошумча булактардан тартылган каражаттар үчүн мамлекеттик бюджеттен каржылоонун ченемдерин же абсалюттук өлчөмдөрүн азайтууга алып келбейт жана Жалпы билим берүү уюмунун финансылык каражаттарынан алынып коюлбайт;

9.5 Аз комплектелген айылдык мектептерди каржылоо ченемдери окуп жаткандардын санына карабастан кеткен чыгымдарды эсепке алуу менен түзүлөт.

9.6 Жалпы билим берүү уюму өндүрүштүк (питомник, күнөскана, айыл чарба жер иштетүү, ижарага берүү), мындан тышкары кошумча билим берүү кызматынан киреше алууга укуктуу. Уставында каралган максаттарга гана багытталат.

9.7 Жалпы билим берүү уюму окуу китептерин ижаралоо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

9.8 Жалпы билим берүү уюмунун Уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу же ал ыйгарым укук берген орган Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте өзүнө таандык менчикти же өзү үчүнчү тараптан күрөөгө алган имараттарды, курулуштарды, жабдууларды жана башка мүлктү Жалпы билим берүү уюмуна бекитип берет.

9.9 Жалпы билим берүү уюму уюштуруучусунун макулдугу менен ашканасын, спорттук залын жана окуу процессине пайдаланбаган бош бөлмөлөрүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күрөөгө берүүгө укуктуу. Эгерде, Жалпы

билим берүү уюмунун негизги фонддорун үчүнчү тараптын пайдасына ажыратуу каралса, Жалпы билим берүү уюму бүтүм түзүүгө укуксуз.

9.10 Жекече жана юридикалык жактар белек, кайрымдуулук же керээз катары берилген акчалай каражаттарын, мүлккө жана менчик объектилерине, ошондой эле өз ишкердүүлүгүнөн түшкөн кирешелерден жана ошол кирешеге сатып алынган менчиктик объектилерине да Жалпы билим берүү уюмунун менчиктик укугу таандык.

9.10 Жалпы билим берүү уюму өзүнүн карамагындагы акчалай каражаттарынын жана менчигинин чегинде өз милдеттери боюнча жооп берет. Жалпы билим берүү уюмуна көрсөтүлгөн акчалай каражаты жетпей калса, анда анын милдеттери Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте уюштуруучусу жооп берет.

9.11 Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, каржылоо каражаттары болсо, Жалпы билим берүү уюмдарын ченемдерден ашык каржылашы мүмкүн.

9.12 Жалпы билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасына билим берүү, илим изилдөө иштерине, билим-берүү чөйрөсүнүн башка маселелерин чечүүгө пайдалануучу курулуштар, коммуникациялар, машиналар жана жабдуулар транспорттук, ошондой эле башка материалдык жана техникалык каражаттар кирет.

9.13 Жалпы билим берүү уюму өзүнө бекитилген жана (же) менчик укугуна таандык болгон имараттарды, курулуштарды, жабдууларды, ошондой эле социалдык, маданий жана башка багыттагы мүлктү, Кыргыз Республикасындагы колдонуучу ченемдерге аныкталган деңгээлден төмөн болбогон күтүүнү камсыз кылат;

9.14 Жалпы билим берүү уюму өз ишин камсыз кылуу максатында имараттарды, курулмаларды, жабдууларды, ошондой эле керектелүүчү, социалдык, маданий жана башка багыттагы зарыл керектүү башка мүлктөрдү оперативдүү башкаруу укугу менен пайдаланат;

9.15 Бюджеттик эмес каражаттардын эсебинен сатып алынган мүлк Жалпы билим берүү уюмунун өз алдынча тескөөсүнө келип түшөт жана өзүнчө баланска эсепке алынат.

9.16 Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылардын негизинде айыл чарба багытындагы жерлерди ижарага алууга, кызматтык жер үлүшүн пайдаланууга мыйзамында аныкталган тартипте бекитилип берилет. Бул участкаларды пайдалануу укугу Кыргыз Республикасынын «Жер кодекси» менен жөнгө салынат;

9.17 Жалпы билим берүү уюмунун имараттары жана курулмалары менчиктештирилүүгө жана сатылууга жатпайт жана билим берүүдөн башка максаттарга пайдалануу үчүн алынып коюлбайт;

9.18 Жалпы билим берүү уюму жабдууларды алууга, капиталдык ремонт жүргүзүүгө кеткен чыгымдардын өлчөмүн тиешелүү бекитилген киреше жана чыгым сметасынын чегинде керектөөгө жараша жана болгон финансы каражаттарына лимиттерди белгиленбестен өз алдынча аныктайт;

9.19 Жалпы билим берүү уюму ремонтко жана балансасында турбаган, өздөрүнө бекитилип берилген материалдык-техникалык базасын өнүктүрүүгө тиешелүү финансы чыгымдарын жумшайт.

9.20 Жалпы билим берүү уюмуна уюштуруучу жана мамлекеттик, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын негизинде чечүүгө жардам көрсөтүүгө милдетүү;

9.21 Билим берүү, илим изилдөө, өндүрүштүк ишке жана билим берүү чөйрөсүнө жана башка маселелерди чечүүгө пайдалануучу жалпы билим берүү уюмунун материалдык-базасы мамлекеттик эмес (жеке менчик) уюмдарга бекер ижарага берилбейт. Материалдык-техникалык базаны мамлекеттик эмес (менчик) уюмдарга ижарага өткөрүп берүүдөн түшкөн киреше бюджетке алынып коюлбайт жана уставдык максаттар үчүн пайдаланылат.

9.22 Жалпы билим берүү уюму мүлктүн сакталышы жана пайдаланылышы үчүн жоопкерчилик тартат жана финансылык-чарбалык ишин мамлекеттик контролдоону текшерүү органдары тийиштүү ченемдик укуктук актылардын негизинде жүргүзүшөт.

9.23 Жалпы билим берүү уюмуна республикалык жана жергиликтүү бюджеттен берилген каражаттар казыналык тарабынан жана жалпы билим берүү уюму иштеп тапкан, бюджеттен тышкаркы түшкөн баардык каражаттар Камкордук кеңеш жана коомдук институттар тарабынан көзөмөлдөнөт.

9.24 Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген булактардан алынган бюджеттен тышкаркы каражаттарды чыгымдоо маселеси көзөмөлчүлүк кеңеш тарабынан чечилип, аныкталат.

10. Бюджеттик каражаттардын чыгашасы жөнүндө коомдук угууларды өткөрүүнүн тартиби

10.1 Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карама-каршы келбеген булактардан алынган бюджеттен тышкары каражаттардын чыгымдалышы жөнүндө коомдук угууларды өткөрүүгө милдеттүү.

10.2 Билим берүү уюмдарынын билим берүү процессинин катышуучулары, жарандык сектордун өкүлдөрү жана бардык кызыкдар адамдар коомдук угууларга катыша алышат.

11. Эл аралык кызматташтык

11.1 Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте чет өлкөлүк ишканалар (мекемелер, уюмдар) менен түз байланыш түзүүгө жана банк мекемелеринде валюталык эсептерин ачууга укуктуу.

12. Уставга өзгөртүүлөрдү, толуктоолорду киргизүү тартиби

12.1 Жалпы билим берүү уюмунун Уставына өзгөртүүлөрдү, толуктоолорду киргизүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

13. Жалпы билим берүү уюмун жоюу жана өзгөртүп уюштуруу

13.1. Окуу жылынын аягында Жалпы билим берүү уюму жоюлса же өзгөртүп уюштурулса, билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) менен макулдашып, аларды башка Жалпы билим берүү уюмдарына которуу боюнча жоопкерчилигин өзүнө алат.

13.2. Жалпы билим берүү уюмунун жоюлушу жана өзгөртүп уюштурулушу Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексинде жана Кыргыз Республикасынын «Юридикалык жактарды, филиалдарды (өкүлдүктөрдү) мамлекеттик» каттоо жөнүндө аныкталган тартипте ишке ашырылат.

«Касыке Мамбеталиев атындагы
орто мектеби» мекемесинин директору:

Молдалиева А.Ш.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ИСТИКНА РИНАСТРАМЫ
Номерлегеми, чигилеки жана мөөр
басылганы бардыгы барак
20.....ж. «.....»

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

всего пронумеровано, прошнуровано и
скреплено печатью на*20*..... листах.

«*11*» *сентя* 20*11* г.